

Àṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaEFESO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A àṅwà'ànè yū aa a le ñṅwà'ànè Paul wa noò yīi mē à le ntswe a Roma tsǒ ṅgàṅàtsaṅ aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yī ñsigìnè a mbo baEfeso aa a le mfòò ñswon Paul yumbonè (fà'á 18.19-21). Paul à le ṅki ntoo àṅwà'ànè ma yū aa a mbo ñghòtê ji mǒ'ǒ a mbù'u Asia a idigè jīi mē Paul à le ṅki mfa'a ghu a nī iloo ji tarè a ni nòò yīi mē à le ṅghèè akòrè ñitèè yīi a ywe'e ji tarè aà (fà'á 19.1-20.1,20).

Atañtè yīi mē Nwī à le ntswe ni yu nlon mbi yū aa a bē aa mē akè aa ε? A mūm àṅwà'ànè yulà, Paul à fi'isè atañtè yīi mē Nwī à le ntañtè nlèè a ṅgu'u nlon mbi yū bo bē bīi à ni bi aà.

A nī àṅwà'ànè ma yū Paul a ghirè bi yē àkòṅnè Nwī nī ìbòn yī; ñswon mē Nwī a yweensè bē aa nlon ìbònṅē yi a nṅim àbiintìi yaa (2.6-10). Tsǒ mē Nwī à kòṅṅè wa a mum Kristo, ñyweensè waa aa, a ku'ùnè mē tâ bo ka ṅgha'asè Nwī (1.6,12), mma'atè ntswèntìi yàà yī ñlwèn ya ṅka nzi nī àkòrè nizī yaa tâ ku'unè a nī ñtswèntìi yī mfi ya mē bo tswe ni yu aà (4.1-6.20). Paul à nanṣè lògè noò ñghaa nlonṅè Kristo nī ñghòtê, ñdânwī yīi mē Kristo à ni ṅgǒ'ò ñibuu (2.19-22) ṅki bē atu aà (4.15,16). Ñghòtê ì nī m̀b̀h̀ì nū Krito, ñgǎṅmbii Kristo tsim i bē idigè nu jīi mē i tsuginè ghu, mbè ndâmà'anwī, Nwī a tswé ghu (1.23; 4.25; 5.23,30).

Nwĩ a tsyà aa a njĩm nghòtə ndi'i ni m̀dà'â mi bo m̀tsyê mi m̀tsimè (3.10). Kristo à tswə a mbô nghòtə aa tsi'i tsǒ ndoò à tswə a mbô ñgwê yĩ aà, m̀bə aa ǹgha'à ni (5.22-32).

Paul à ki ñghàà ñloŋ annũ mbòònsè. Atan̄tə Nwĩ yĩi mə à le n̄tan̄tə mbəŋ nan̄sə mbi aa a bə mə yu ka boon̄sə n̄joò tsim a aburə bo a n̄syê. A le n̄tan̄tə mə yu tsu'u atu bē bii mə bi bii Kristo aa i gh̄rə waa ni bɔ̀ bi, i t̄syă njĩm Kristo i boon̄sə bē b̄istim, baYuda bo bi b̄itizi Nwĩ i gh̄rə bi t̄ŋə ŋũ yĩ m̄fii yĩ m̄fūrə. Kristo, a njĩm n̄wo yu a boon̄sə bē bo bi Nwĩ, ñgh̄rə bi t̄swé n̄i m̀boon̄ê (1.10-18). Ìnnũ tsim j̄ii mə ñghòtə i ni ghu aa i di'i aa mə i n̄i m̀boon̄sè, ìbiinu yĩi Kristo à n̄i àtu aà, ñda yĩi mə Kristo à ni ñgò'ò n̄ibuu aà, ìbiinũ yĩ fùùrè, ànnũ mmurə b̄ě ñki yĩ fùùrè, ànnũ ab̄iint̄ii yĩ fùùrè, 'Mmà'àmbi yĩ m̄fùùrè, Nwĩ ni Tà yĩ m̄fùùrè (4.3-6).

A n̄i ìnnũ ma jũ tsim, Paul a gh̄rə mə tâ bə bi Nwĩ bi yə m̄ida'a m̄ii à n̄i myaa a m̄um m̄bi yĩi bo to bo bi àdà'a izwĩ j̄i bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a n̄tsyă, bo tswə n̄i m̀boon̄sê waa, i zi m̄ida'a mi Nwĩ m̄ii mi fà'à a nu bo aa, i zi mə bo tswə bo bi Kristo a aburə, n̄tswə n̄i ñnan̄sə n̄zi ñwə'ê ñjoo n̄tsò Nwĩ j̄ya i tsimè i ki tsà'atə n̄i Nwĩ binòò b̄itsimè (6.10-18).

Bi yatê àŋwà'ànè yũ aa laà:

1. N̄ji'i ànnũ àŋwà'ànè yũ 1.1-2
2. Kristo bo ñghòtə 1.3—3.21
3. N̄tswént̄ii yĩ m̄fii a m̄um Kristo 4.1—6.20
4. Ìnnũ j̄ii mə Paul à le n̄swəŋə a n̄lwĩ'isə aà 6.21-24

Atsà'atè Paul a mbô ñghòtê

¹ Anwà'ànè yú a lo aa a mbo mè Paul yíi mæ mè ni ngan̄ntoò Kristo Yesu ñyon̄ə nî ñk̄ɔ̄ŋ Nwĩngòŋ aà.

Ñghεε ni a mbo bè bi Nwĩ bĩi mæ bi ki nn̄iŋ m̄ntīi myaa a nu* Kristo Yesu aà.

² Tâ ìbòŋ Nwĩ nî m̄bɔɔnə yíi mæ ì lo a mbo Nwĩngòŋ Taà yí'inè ni Mmà'àmbĩ Yesu Kristo aa, tâ ì tswe a mbo bù.

Njoo Azwĩ jii mæ bĩ'inè tswe ni ju a mum Kristo aà

³ Tâ bĩ'inè ka ñgha'asè Nwĩngòŋ mæ à ni Ta bì Mmà'àmbĩ yí'inè Yesu Kristo aa yíi mæ, a mum Kristo, à ññ m̄bɔɔnə a nu bĩ'inè a ajàn̄ə mæ à fa njoo Azwĩ ì tsim̄ jii mæ ì tswe a aburə aa a mbo bĩ'inè aà.

⁴ Mbɔŋ tâ bì nan̄sə mbi bon̄ Nwĩngòŋ à tsò'ò mē yí'inè a mum Kristo mæ tâ bĩ'inè bə bĩi bē, ñlaa man̄sə ntswe tî àlò'ò a nsi mi'i yu.

⁵ A múm àkòŋnè Nwĩngòŋ à le tan̄tə yí'inè ñləə mæ yu gh̄irè yí'inè ni bɔò bi a ñj̄m̄ Yesu Kristo nyon̄ a ajàn̄ə mæ à le si lòò ñki ñkɔŋə aa

⁶ mæ tâ bĩ'inè ka ñgha'asè ñii ñlon̄ ìbòŋê yí yí wè yíi mæ à swĩ'i a nu bĩ'inè tî ñduù ñtsya a mum Mú yí yíi à kòŋə aà.

⁷ A le ntsu'u atú yí'inè nî àləə nū yi, ñghirə Nwĩ a li'inè ìfansənnù ji'inè, ñyon̄ə nî ìbòŋê yí yí wè wá,

⁸ yíi mæ à le nswĩ'ĩ a nu bĩ'inè aà.

* **1:1** A múm ñwà'ànè j̄i m̄ɔ'ɔ bi swon̄ aa mæ, “bĩi mæ bi tswe a Efeso ñfa'a nî ñtīi waa tsim̄ aà.”

⁹ Nloŋ mə à lòò mē bîmânjî bitsîm bo bì mîtsyè ñghîrə bî'inè zî ànnũ alò'òsè yîi a le ntswe nî ànnũ yîi a lòò aa, ñyoŋə nî àtaŋtə yi yîi à le ntaŋtə a mum Kristo aà.

¹⁰ Ataŋtə yi a le mbə aa mə nòò à bə yî kə'ò kù'u boŋ à ka bòònsə njoò tsîm a mum Kristo tsô àtû, ñjoo jîi i tswe a aburə bo bì jîi i tswe a nsye aà.

¹¹ Nwîŋgòŋ a ghîrə innù tsîm ñyoŋə aa àtaŋtə yi bô ñkà'â yî. Nwîŋgòŋ à le ntsə'ò yi'i mə tâ bî'i bə bē bi a mum Kristo nî ñkòŋê yî, ñlògînə a nìgînê.

¹² Ataŋtə yi a bə aa mə bî'i bîi mə bi le mfòò ñka mbe a mum Kristo aa, tâ bî'i tswe ñka ŋghu'usə nigha'à ni.

¹³ A ñghèe a ni bù, nî ki ntswe a mum kristo, nòò wa mə nî le yu'u ñghàà ni annù nîŋkoŋ nya mə à ni ntoo yî ñsigînə ya mə i yweensə ghuu, ñniŋ ntîi ghuu ghu nu aa, Nwîŋgòŋ à le niŋ awenè yi a nu bù tsó mə à le mfa Azwî yî Làà yîi mə à le ñkà'à aa a mbo bù aà.

¹⁴ Azwî yî Làà ya a tigè m̀bə alənsə a ndi'i mə bî'inè ka yî kwere annù yîi mə Nwîŋgòŋ à le ñkà'à a mbo bē bi aa, ma yû a ghîrə a laa mə Nwîŋgòŋ à ka yî tsu'u atu bē bîi mə à ni bi aà, tâ bî'inè tigə ŋghu'usə nigha'à ni.

Atsà'atè Nwî Paul

¹⁵ Tsó mə a bə laa aa, a ajàŋ yîi mə yù'ù mē àbîintiì yuu a nú Mmà'àmbí Yesu bo bì àkòŋnè yîi mə ni kòŋ bē bi Nwî bitsîm ghu aa,

16 kaa mɛ si kɛntɛ nɛ ɲka mfa mbi'ikɛ a mbo Nwɪ ɲlonɲ ɲgaà yùù, ɲtsa'atɛ nɛ Nwɪ ɲwa'atɛ nɛ ghuu.

17 Mɛ tsà'atɛ Nwɪ mɛ tã Nwɪngɔɲ Ta bɪ Mmà'àmbɪ yɪ'inɛ Yesu Kristo, Ta ɲɪgha'a, tã à fa ghuu nɛ Azwɪ yi, tã à tigɛ ɲghirɛ ghuu tã ɲ tswe ɲi mɪtsyɛ, ɲdi'i Nwɪngɔɲ a mbo bù tã ɲi ku'usɛ mbù ɲzi yi.

18 Mɛ betɛ ɲi mɛ tã bɪ ɲa'a mɪntɪi muu tã ɲi yɛ ɲkà'á yɪ tã zi ɲjoo jɪi mɛ ɲi bɛ a ajàɲ mɛ à twɔɲɛ ghuu ghɛ aa, i zi afù'ù yɪi mɛ a tswe a mùm mɪtɛɲɲɛ mɪ wɛ mɪi mɛ à kà'a a mbo bɛ bi aà,

19 i kɪi zi mɛ kaa mbɛ bi wa'à mɪdà'à mɪ wɛ mɪ wɛ mɪi mɛ mɪ tswe a mbo bɪ'inɛ bɪi mɛ bɪ'inɛ bii yi aa figɛ.

20 Mɪdà'à mɪ wɛ ma mù mɪ bɛ aa mya mɪi mɛ à ɛ nyweensɛ Kristo ghɛ a ɲiwo, ɲghirɛ a tswe a mbɛɛ ɲikwɛɛ yu ɲi mà'à a aburɛ aà,

21 ɲnɲɲsɛ ɲtsya ɲgǎɲnsa'a mɪbi, ɲi ɲgàɲada'a, nɛ ɲgàɲmɪtɪi bo bɪ ɲgǎɲmbu'utɛ mɪbi, ɲtsya mɪkum mɪtsɪm mɪi bɪ twɔɲɛ a nu bɛ, kaa ɲki'i aa tsi'i a ɲi yulà mɪbi bɛ, bo bɪ a nɛ mɪbi yɪi mɛ i ka yɪ zɪ aà.

22 A kɪ mɛ ɲɲɲɲ ɲgɔɲ ɲjoo tsɪm a ɲji'i mɪkòrɛ yu, ɲghirɛ mɛ à tigɛ nsa'a ɲgɔɲ ɲjoo tsɪm, mɛbɛ atu a mbô ɲghòtɛ,

23 ɲghòtɛ i bɛ mɛbɪɲnù yɪ, a luu ghɛ, ɲkɪi ɲtigɛ ɲlwensɛ ɲgɔɲ ɲjoo tsɪm a nɛ ìdìgɛ tsi'i tsɪmɛ.

2

Nlo a ɲi ɲiwo ɲkuu a mùm ɲtswɛntɪi

¹ A ni bù à ghìrə nì tswên ntì, mə à le mbïi aa nì kwo a múm Azwĩ nlon ifãnsənnú juu bo bì innù jì bì juu.

² Maà noò nì le si yòhə aa innù jì fàa mbi, nyu'unə nî mfò yï mə a sa'a izwĩ jì bi jï mə i tswe a múm mfə'ə aa, mə i tigə mfa'a nî a nu bè bii mə bi tti atu a mbo Nwĩ tsĩtsòh aà.

³ Bì'inè le ŋki mbə aa tsi'ĩ tsó bo ntswe nî ntswénti yì'inè nyonə aa innù jii mə nyǎnú jì'inè i lòò, nyǎnú yì'inè bo bì n̄mòònté jì'inè i kiì nyə'ətə aà. Maa ajàh àlwintəh Nwĩ a le ntswe a nu bì'inə tsi'ĩ tsó ajàh mə a ki ntswe a nu n̄ m̄sòhə ntsimè aà.

⁴ Lâ àjàhə mə ŋko m̄l̄h̄nə Nwĩ i s̄i n̄ n̄dènə tswe aa, àkòh̄nə yi yì wè yï mə à kòh̄nə yi'inè ghu aa, a ghìrə mə

⁵ ka mə bì'inə le ŋkwo nlon ifãnsənnù jì'inè aa, a bú ŋghìrə bì'inè tswé ntì bì'inè bì Kristo

⁶ ntigə ŋh̄e yi'inè nì bò a ndəh, ŋghìrə bì'inè nì bò tswé n̄ ìl̄h̄ a aburə a mum Kristo Yesu

⁷ mə yu ghìrə tâ à laa mə, a n̄ m̄bi yì mfii yï mə i ka yì z̄i aa, a ka yì fa afù'ù t̄i n̄ndènə a múm ìb̄h̄ yu a n̄j̄m àb̄òh̄nti yi a nu bì'inè a mum Kristo Yesu aà.

⁸ Nlon mə Nwĩ a yweensə ghuu nlon aa ìb̄h̄ yi, n̄tsya a n̄j̄m àb̄iint̄i, kaa à s̄i ŋghìrə yuù b̄ə, àa m̄t̄əh̄nə m̄i Nwĩ.

⁹ Kaa à s̄i bə aa nlon ifà'à yì tsu b̄ə, m̄b̄i'ì n̄ tsu à lô ŋka ŋkw̄e nt̄i yi.

¹⁰ Bì'inè bə aa àbofà'à Nwĩ. A le n̄n̄sə yi'inè a mum Kristo Yesu aa mə tâ bì'inè tswe tswe nt̄i

a ŋka ŋghìrè innù jĩ sigìnè jĩi mə à leè ñte'ε mfoo ntaŋtə nləə mə bĩ'inè ka ŋghìrə aà.

Nù yĩ m̀fùùrè a mum Kristo

¹¹ Tá nì wa'atə mə à le mbə a noò yĩ m̀'ɔ aa, bi twonə nĩ ghuu, b̀t̀t̀zĩ Nwĩ aa a nì b̀t̀t̀ǹèt̀è, ñyonə aa a nì annũ ñètə b̀è yĩi mə à le mbə annũ n̄yǎnu bi ghìrè aa nì m̀bo aà.

¹² Tá nì wa'atə mə, à le mbə maà noò aa, bi yatə ghuu bu b̀i Kristo, bi fi'isè ghuu kaa nì wa'ǎ b̀è bi ala'a baIsrael b̀è, m̀b̀è b̀ìg̀h̀i a n̄i ìkàà jĩi mə Nwĩngòŋ à le ŋkà'a annũ ghu aà. Kaa nì le si wa'à n̄i ànnũ tsu b̀è. Kaa ŋki'ì ghuu nì Nwĩngòŋ fàa mbi tswé.

¹³ Lá tsĩtsòŋ a mum Kristo, bù bya mə à le mbə a noò m̀'ɔ n̄i tswé a nd̄isyà aa, b̀i z̄i m̄è n̄i bù ñkoontə n̄i bù a n̄j̄im̄è àləə nu Kristo.

¹⁴ Nlon mə Kristo yumbon, à z̄i m̄è n̄i m̀boonə a mbo b̄i'inè. A ghìrè m̄è baYuda bo b̀t̀t̀zĩ Nwĩ bo tigè m̀b̀è b̀è b̄i f̀ùùr̀è. A tà mə ŋgi'ì n̄i annũ k̄ibàà ya mə a le mbə tsi'ĩ tsò àwugəndà aà.

¹⁵ A le mbwesə n̄onsè baYuda wa yĩ à le ntswe n̄i ñd̄i'ì n̄i b̀iǹoǹs̀è aa, mə, a n̄j̄im̄ yu yumbon, yù logə baYuda bo b̀t̀t̀zĩ Nwĩ i b̀t̀t̀g̀è naŋsə ŋgwè'è b̀è b̄i f̄ii ghu tá b̀i tswè n̄i ànnũ yĩ m̀'ɔ bo bo, i tigè ghìrè tá m̀boonə ì tswè a titii bo.

¹⁶ A le mbù m̀boonsə yi'inè b̀i Nwĩ ñtsya a n̄j̄im̄ ìb̄iinu wa yĩ f̀ùùr̀è mə à lə mfa mbii niwo a ati b̄an̄nè b̄an̄nè ñghìrè mə tá ànnũ k̄ibàà à m̄è.

¹⁷ A le nzi ñswonə n̄i ànnũ m̀boonə a mbo bù b̄ii n̄i le ntswe a nd̄isyà aa, bo b̀i a mbo bè b̄ii mə bi le ŋkòontè aà.

18 Ntsya ghu njim, bi'inè bitsim, baYuda ni bitizi Nwí, tswé ni mánji a nghèe a mbo Tà a múm Azwí yí fùurè.

19 Ma mùu ajàn kaa ni si bigi bə, kaa ŋki'i batoo dan ki mbu mbə. Ni tigə mbə bə bi ala'à yí fùurè bu bi bə bi Nwí, ŋki mbə ŋgwè'endá Nwí.

20 Bi tigè mbə ghuu tsó nda wa ní atsə ŋǎntoo Kristo, bo bi ŋǎntoo Nwí, tá Kristo yumbəŋ a bə ŋgò'ò nìbuu ni ndá;

21 tá nda yá ntsim i yəginə a nu yu Mmà'àmbi, ntigə mboonsə ŋkwe, ŋghəe ní ndámà'anwí yí ŋwè yí i laa aà.

22 A nghèe a ni bù, a mum yu, bi kii mbə ní ghuu mboonsə bu bi àbùgè bə tá ni bə adigə yí mə Nwǎngòŋ à ka ki tswé ghu i tsyá a njimə Azwí.

3

Afà'à Paul a titi bitizi Nwí

1 A bə nji'i ànnu yí mə, Paul ŋǎntətsəŋ Kristo Yesu mbi'i ŋkwítú ghuu bitizi Nwí, mə tsà'atə Nwí a atu bù aà.

2 Mə mòontə mə ni t'è'è mə nyu'u ifà'à yí mə Nwǎngòŋ à fa a mbo mə ní ìbòŋə yi nlonŋ ŋgàə yùu aà.

3 Nwǎngòŋ à lə ŋkè'ə atanə alò'òsə yi ndi'i a mbo mə, a ajànə mə mə kii nte'ə mbə ŋŋwa'anə a mbo bù aà.

4 Ni bə twonŋ bonŋ nàa zi innú alò'òsə jii mə mə zi mbi'i Kristo aà.

5 Kaa Nwǎngòŋ a ki'i innu ji alò'òsə ma jú a mbo mivwàə mi bə a mbii swonə. Lá tsitsòŋ à ghìrè mə i laa ntsya a njimə Azwí yi, a mbo

ngǎŋntoo Kristo bo bì ñgǎŋntoo Nwĩ, jii mæ a tsò'ò yu aà.

⁶ Annù yĩ àlò'òsè ma yû a bə mæ tâ bìtizi Nwĩ ki ntigə mbə bijibinda bo bì baIsrael. Bo tigə mbə aa idigə nu mbèè nu yĩ m̀fùùrè, bo bitsim tigə ntswe a ni innù jii mæ Nwĩ à le ñkà'à ntsya a njim Kristo aà.

⁷ Nwĩ à le ñghirè gha a nĩ ñgàŋàfà'à ma mùu mùn ntoo yĩ ñsigìnè yû aa, a bə mìtəŋnè mii mæ à fa a mbo m̀ m̀ nĩ ìb̀òŋê yi a njim midà'à mi mii mæ mi le si fà'a a nu m̀ aà.

⁸ Ka mæ m̀ nĩ ñû yĩ mò'ò a titii b̀ bi Nwĩ yii m̀ k̀'è nsigə nlwi'isə aa, Nwĩngòŋ à fa ìb̀òŋ ma ghû a mbo m̀ mæ tâ m̀ logə ntoo yĩ ñsigìnè ya nlonə afù'ù Kristo ti figè ñghèe ni yu a mbo bìtizi Nwĩ.

⁹ I kii ghirè tâ b̀ bitsim yə a ajàn mæ atantə annù yĩ lò'òsè yii mæ Nwĩ yii à le nanşə njòè tsim, à le nlò'òsè nləə a ŋgu'u ŋgu'u aa a fà'à aà.

¹⁰ Atantə yi yû a bə aa mæ tsitsònŋ tâ à tsya a njim ñghòtə ñghirè tâ bìsa'a bi mbi bo bì idà'à jii mæ i tswe a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè mi Nwĩ mii mæ mi ni tsi'i a mbuu mbuu aà.

¹¹ Nwĩngòŋ à le ñghirè ma mùu ajàn ñyonə aa atantə yi yii a lwi'i nĩŋkonŋ mæ à ghirè m̀ a fe'è ntsya a njim Kristo Yesu Nğàŋmà'a yi'inè.

¹² A njim Kristo, ntsya a njimə àb̀intii yĩ'inè ghu nu, mbə b̀'ìnè tse tswe nĩ àtəŋəntii a ñghèe a nsi mi'i Nwĩ.

¹³ Maa ajàn m̀ tigè ñswonə ni a mbo bù mæ m̀intii muu tsuu lõ b̀rə mbi'i ŋgi'i yii mæ i kuu a nu m̀ ñlonŋ ŋgaà yùu, mæ à ni nigha'à nuu aà.

Akòḡnè Kristo

14 A nî ñji'í ànnù yï mə mə swètə miku'utə ma a nsye a nsi Tà,

15 yu wa yï mə ḡgwè'ε ntsim jii i tswe a aburə kə mə i tswe a nsye aa, i kwərə ikúm waa ghu mbo aà.

16 Mə bu'u mbo a mbo Nwĩ mə, a nî àfù'ù yi ya yï a gha'a aa, tâ à tsya a njim Azwĩ Nwĩ ñniḡ midà'a a mûm ñtiì bù tâ nì tswe nî m̀dà'̀à.

17 Mə kii mbu mbu'u nî m̀bo mə tâ Kristo à kuu ntswe a mum m̀ntii bù ñtsya a njim àbiintii yuu. Nkii mbu mbu'u nî m̀bo a mbo Nwĩ mə tâ à ghire nì twiḡ m̃ḡḡḡ muu, ḡki ntum itsə mila'a juu a mûm àkòḡnè.

18 Mə mbə bù, a b̀'̀o ni b̀ bi Nwĩ tsi'í b̀tsim, nì tswe nì m̀dà'̀à a nzi àjàḡ mə àkòḡnè Nwĩ a gha'atə mbə, ḡki sa'atə, ḡki ḡenə mbə, kə ḡki ntso mbə aa,

19 a ḡki nzi àkòḡnè Kristo ya yï mə a tsya mitsyè mi ḡû m̀sòḡ aa, mə mbə bi tigè ñnaḡsə nlwensə ghuu, nì k̀'̀o nluu nì m̀rə Nwĩ ntsimè.

20 A mbo yu wa yï mə, ñtsya a njim m̀dà'̀à mii mə mi fà'a a nu b̀'̀inè aa, mbə a ghire ñnnù i naḡsə m̀burə gha'a ntsyatə ajàḡ mə b̀'̀inè betə kə ḡkii m̀ontə aa,

21 tâ ñgha'a tâ nì tswe ghu mbo a mûm ñghòtə bo bi a njim Kristo Yesu, ḡghenə a miwàḡ m̀wàḡ, ñlwi'i ñḡkoḡ. Amen.

4

Bè bi Kristo bə tsə m̀b̀inu yï m̀f̀urè

10 Yu wa mē à lē nsigə aa àa yu wa mē à lē ŋki ŋkɔ'ɔ ŋghɛ a ndəŋ ntsirə aburə ntsimè aà, mē yu tigə lwensə mbí ntsimè aà.)

11 Aa yu mē a lē mfa mitəŋnə mē tâ bè bī mɔ'ɔ tâ bì bə ŋgǎŋntoò ji, bī mɔ'ɔ bì bə bīi mē bi yu'u nī nìghàà nī Nwí ŋkɛ'ɛnə, bī mɔ'ɔ bə bìfàŋgilisì, bī mɔ'ɔ bə bìpastor bo bì bìdì'ì bi innù.

12 A lē ŋghìrè ma mùu ajàŋ aa mē yu tan̄tə bē bi Nwí bitsim a nī ifà'à Nwí, a ŋka ŋko'o ŋghòtə yīi mē ì nī mbìnnù Kristo aà,

13 ì ywe'e noò yīi mē bì'inè bitsim ka yī bòònsə bə ayoo yī fùùrè a mùm àbìintii, ì kii nan̄sə zi a Mu Nwí, ì kwe ì kù'u, ì tigə bə tso Kristo, ì luu nī mārè yī,

14 tǎ wa'a bù m̀bə tsǒ b̀ŋkhə, b̀ii mē ìnnù jii mē ŋgǎŋmbwe'esə ì d̀ì'ì aa, ì ka ki tii nī yì'inè tsǒ fif̀rè a tii akàŋə ŋkì aa, nī m̀tsyè mii bo bwe'esə nī yì'inè ghu aà.

15 Lâ bì'inè ban̄nə ntigə swon̄ə nàà ànnù n̄ŋkon̄ a mùm àk̀ŋnè, ŋka ŋkwe a nī bim̄an̄jì bitsim ì bə tsǒ yu wa mē à nī atu aa, a mum Kristo.

16 Aa yu yīi mē à b̀òònsə ìb̀ìnnù tsim, ìdigə nù tsim ì tigè n̄yon̄ tsugitə nī m̀ŋgàŋ a nī m̀k̀r̀nè aà. Bɛɛ ìdigə nu jya jì mɔ'ɔ jì mɔ'ɔ ì ka mfa'a ajàŋ yīi mē ì tswə nī m̀fà'a aa, ìb̀iinu wa tsim ì tigè ŋkwe, ntigə ŋko'o nii a mùm àk̀ŋnè.

Ntswèntii yī m̀fi a mum Kristo

17 Mə swon̄ə ma yū ànnù a nī ìkùm Mmà'ambì mē, nī tsuu bú kì tswə ntswèntii yùù tsi'í tsǒ bìtìzì

Nwĩ bii mē ìmòòntē innũ jyaa à nì tsi'í innũ dànḡè dànḡè,

18 ìmòòntē innũ jyaa i tswē aa a múm mǎfi ìdìḡè. Kaa bo sǐ nǐ ànnù a múm òtswēntǐ ya mē Nwĩ a fa aa tswē, nlonḡ mē àtǐ atũ yaa a ḡhirē kaa bo wa'ǎ annù zi aà.

19 Mǎntǐ myaa mǐ tǐ mē, bo tìḡè nǐfa mǐbǐmǐnũ myaa a ḡhirē innu atsùurè, a nǎò tsi'í ìjyaa innù, bo bǐ nǐbuu innù jǐ fwě tsǐmè.

20 Kaa à sǐ ìjǎḡ innù jǐi mē nǐ lē nyēḡē nlonḡ ḡgaa Kristo aa bē!

21 A nǐ ànnù nǐḡkonḡ mē nǐ lē nyu'u annù nlonḡ yǐ, bǐ kǐ nǐdǐ'í ànnù yǐ a mbo bù, tsǔ mē annù nǐḡkonḡ a tswē a mum Yesu aà.

22 Nǐ sǔrē a marē nu yǐ nǐlwèn wa mē à tswē aa a nǐ òtswēntǐ yùù yǐ mǐbǐ ya yǐi mē innũ mbwē'esè jǐi mē mǎntǐ muu lē sǐ yè'ètè lē sǐ tsē ḡḡ'í ḡhu aà.

23 Nǐ ḡhirē tǎ Nwĩ à bēḡkē mǎntǐ muu bo bǐ ìmòòntē juu, tǎ ì tìḡè tsi'í jǐ fǐi,

24 tǎ nǐ tìḡè ḡwē'ē marē yǐ mǐfǐi wa yǐi mē bǐ naḡsē a finè yǐ Nwĩ, a nǐ òtswēntǐ yǐi mē ì tsǐnē ḡkǐ nlaa maḡsē tsi'í annù nǐḡkonḡ aà.

25 Ma mùu ajǎḡ nǐ me'e annũ abǎḡḡē annù, tǎ ḡù yǐ mǔ'ò yǐ mò'ò tǎ à ka nswonḡ tsi'í ànnù nǐḡkonḡ a mbó nǐdǐm yǐ, nlonḡ mē bǐ'inē bǐtsǐm bē aa ìdìḡè nu mbǐnnu yǐ mǐfùurè.

26 O yǐ nǐlwǐsē ntḡḡ, ò tsee bǐi tǎ àlwǐntḡḡē yo ya à ḡhirē tǎ ò ḡhirē ìbǐ; tsèe bǐi tǎ nòò à tso nǐ àlwǐntḡḡē yó,

27 òtsuu abwarē a mbo Devil lõ fa.

28 Nù yïi à ni nyèrè tâ à kentə, ñka mfa'a, ñka mfa'a nî mbô mi nî ntii yï sigìnè, tá zi ñkwetə bè bii mə bi lòo akwetə aà.

29 Nì tsee ki bii ñghàà nî bi ka mfe'ε a ntsũ bù, mbañnə ñka ñghaa tsi'ï ìnnù jï sigìnè jii mə i kwetə mə tá bè ka ñkwe a nî ìnnù tsimè, tâ nì ka ñghirə ibòñ a nu bè bii mə bi yu'u aà.

30 Nì tsee ki ghìrə tâ Azwĩ Nwĩ yïi mə a laa à ka ñjəñnə. Aa yu yïi mə à ni awenè Nwĩ a nu bù ndì'i nì mə Nwĩ à ka yï tsu'u atú yuu aà.

31 Nì me'e annũ ntsə'əntii, nî àfimi'i, a bò'ɔ àlwintɔñə tsim, ntsee ki tɔñnə ñghàà, kə ki bègìtə nî bè, ntsuu ni mbuu kîbàà yï tsu tswe.

32 Nì bañnə ñka ñghirə nî ìnnù jï sigìnə a nu bù bu ni bù, ñka ñghirə mîntii muu ka mbɔnə, ñka nli'inə ifănsənnù juu bu ni bù tsi'ï tso ajəñə mə Nwĩ à le ntsyà a ñjîm Kristo nli'inə ifănsənnù juu aà.

5

Bì'inə ka ntswe a mûm ñkà'à

1 Tsɔ bɔɔ bi Nwĩ bii mə à kòñə aa, nì ka ñe'esə Nwĩ.

2 Tâ nì ka tswe nî àkòñnè tsɔ mə Kristo à le ñkòñə yi'inə mfa ibii nú yi tsɔ ayoo mmà'à Nwĩ yïi mə bi tɔɔ a lúmtə ñghirə Nwĩ a doritə aà.

3 Lâ, tâ bì tε'ε ntsuu ki ghùmtə annũ ajirè, kə ìnnù jï fwè, kə ànnũ nyè'ətə njoo, a titii bù bə, ñlɔñ mə nì bə aa bè bi Nwĩ aà.

4 Kaa a sî ku'ùnè mə tâ nì ka ñghaa mighàà mi atsùùrè, kə mighàà mi ajìñtə, kə mighàà mî fwè,

nì banɲə ɲka mfa nî m̀bì'ikə nî ìnnù tsìm a mbo Nwĩ.

⁵ Nì zi tâ à laa mə, kaa ɲù àjirè, kè ɲù yìi a ghìrə ìnnù nsin, kè ɲù yìi mə a yè'ətə njo əa, (ɲù ɲyè'ətə njo mə ghú à bə əa tsǒ yìi mə a mii mɲkobə aà) kaa à ka yĩ wa'ǎ annù nifò Kristo bo bì à yĩ Nwĩ jĩ.

⁶ Tâ ɲù à tsuu ghuu ni m̀ghàà mi ajɲtǎ lǒ bwe'esə òlɔɲ mə àlwintɔɲə Nwĩ a tsə ɲgĩ'i a nu bə b̀tsìm bìi bi t̀hì atu ghu mbo aà.

⁷ Tsǒ mə a bə laa, nì tsuu nî ànnù tsu a ɲghìrə bu bì ɲjàɲ bə ma bya tswe.

⁸ Nlɔɲ mə maa noð, nì lɛ ɲki ntswe əa a múm m̀fĩ ìdìgè, lâ ts̀tsɔɲ mə nì tswe a múm ɲkà'a Mmà'ambì əa, nì ka ntə akòrè nìzĩ yuu tsi'ĩ tsǒ bɔɔ bì ɲkà'à,

⁹ Nlɔɲ mə m̀ntà m̀i mə ɲkà'à i koonə əa, mi bə əa ɲgǔɲ ìnnù jĩ sigìnə tsìm jii i bɔɲ, ǹtsinə ɲki mbə annù ǹɲkonè aà.

¹⁰ Nì ka ɲgaansə m̀t̀hì muu a nzi ìnnù jii i ghìrə Mmà'ambì a doritè aà.

¹¹ Nì tsuu abò yuu nî ìnnù m̀fĩ ìdìgè jii kaa i si ɲù kwetə əa ki nɲə, ni banɲə ɲka m̀fì'isə ndi'i tâ bə b̀tsìm ka nyə.

¹² Nlɔɲ mə tsi'ĩ ɲka ɲghaa nswoɲə ni ìnnù ma jya mə bo ghìrə a adìgə alò'òsə əa àa annù ndr̀t̀t̀.

¹³ Lâ ìnnù tsìm jii mə bi fɛ'esə a múm ɲkà'à əa, bə b̀tsìm yə,

¹⁴ nɔɲ mə ayoo yìi mə a tswe a múm ǹlaa ìdìgè a tìgə mbə əa ɲkà'à. A nî ɲji'ĩ ànnù yìi mə bi swoɲə ni mə,

“Wĩ'ínə mbà ñû filô,
m̀biiñə a niwô,
Tâ ñkà'a Kristo ì ta a nu wò.”

¹⁵ Nì ka nanşə ntsyəsə ajàñ yĩ ni təə aà, ñtsuu ki təə bə tsǒ ijìntè bê, nì ka ntəə tsǒ ñgàñmitsyè.

¹⁶ Nì tsuu ki bii tâ mú àbwarə yĩ ni tswe ni yu aa à ka ntsya a dàñè dàñè, m̀bañnə ñka ñghirə innù jì sigìnə a ñgòñ bìnòò bitsim ñlon mə ñgù'ù m̀bi yuà ì ni yĩ m̀bì.

¹⁷ Nì tsee ijìntè bê bə, nì ka ñgaansə mitĩ muu a nzì ànnù yĩ mə Mmà'àmbi a lòò mə nì ka ñghirə aà.

¹⁸ Nì tsee mìlù'ù ki no baanə, ñlon mə mi ka ghirə nì ka ghirə innù atsùurè. Lá nì bañnə ñghirè tâ Azwĩ Nwĩ à ka nlwensə nì ghuu.

¹⁹ Nì ka ghaa a mbo bù ni bù ni m̀ghàà mi bìpsalm, ni m̀kòò, kè m̀kòò m̀i Azwĩ Nwĩ a d'ì aa, nyəə ñgha'asə nì Mmà'àmbi ghu ni m̀nti muu mi tsimè.

²⁰ Nì ka mfa mbi'ikə a ñgòñ bìnòò bitsim, ni a nì ñgòñ innu tsim a mbo Nwĩñgòñ Tà nì ñkũm Nğàñmà'a yĩ'ínə Yesu Kristo.

Bàñgyè bo bì bìlòò

²¹ Nì ka nyu'unə ghuu bu ni bù tsǒ bə bii bi bɔ'ɔ Kristo.

²² Bàñgyè, nì ka nyu'unə bìlòò buu tsǒ ajàñ yĩ ni yu'unə Mmà'àmbi aà.

²³ Nlon mə ñumbàñnə à bə aa atu a mbô ñgwé yĩ tsi'ĩ tsǒ mə Kristo à ki mbə atu a mbô ñghòtə yĩ à ni m̀bìnnù yĩ aà, Kristo yumbəñ a kî m̀bə Nğànyweensə yĩ aà.

24 Tsǒ àjàn yǐ mǝ nghòtǝ yu'unǝ Kristo aa, tâ bǎngyè kii ñka nyu'unǝ bílòò byaa a nǐ ìnnù tsiimǝ.

25 Bílòò, nǐ ka ñkǝn bǎngyè buu tsi'í tsǒ àjàn yǐ mǝ Kristo à lǝ ñkǝn nghotǝ aà. A lǝ mfa ibiinu yi a atu bo aa

26 a nsǐ'i ì laa nǐ ñìghàà nǐ mǝ yu ghìrǝ waa tâ bo laa mañsǝ.

27 A lǝ nghìrǝ laa aa mǝ yu tigǝ tǝ'ǝ nghòtǝ a nsi yu, tá ì laa, mbǝn màñsǝ, kaa wa'à nǐ mù àbà, kǝ àdìgǝ yǐ tànkkǝ, kǝ mǐbuu alo'ǝ yǐ tsu tswê, mǝ tâ ñghòtǝ tigǝ nlaa mañsǝ ntsee nǐ àlǝ'ò tswǝ.

28 A nǐ àjàn yǐ mǝ mbǎñnǝ tswǝ nǐ ñki ñkǝn bǎngyè byaa tsi'í àjàn mǝ bí kǝn mǐbìminù myaa aà. Nùmbǎñnǝ yǐ mǝ a kǝn a ñgwê yǐ aa, a kǝnǝ aa ibiinu yi.

29 Kaa ñù tsù à lǝè wa'ǎ nyǎnú yi ka mbaa. A bǎñnǝ ñjǝ'ǝ aà jè'è ñkii nlentǝ tsi'í àjàn yǐ Kristo a kii nghìrǝ nǐ ñghòtǝ aà;

30 Nlon mǝ bí'inǝ bǝ aa ìdìgǝ nu Kristo.

31 Tsǒ mǝ àñwà'ànǝ Nwí a swonǝ aa, “A nǐ ñji'í ànnù yǐ mǝ ñùmbǎñnǝ a mà'àtǝ nǐ taà yǐ bǝ ñdè yǐ ñghǝ mbòonsǝ bǝ ñgwê yǐ, bo bya bí baa tigǝ ñjǎnu yǐ mǐfùurǝ aà.”

32 Annù ma yú à nǐ ànnù yǐ àlǝèntǝ yǐ mǝ tso, mǝ nañsǝ ñswonǝ aa nlon ñgaa Kristo bo bí ñghòtǝ;

33 Iá a ku'unǝ mǝ tâ ñù nǐ bù yǐ mò'ǝ yǐ mò'ǝ tâ à ka ñkǝnǝ a ñgwê yǐ tsǒ àjàn yǐ mǝ a kǝnǝ ibiinu yi aà. Tâ màngyè à ki nyǝ mǝ yu bo'ǝ ndoò yǐ.

6

Ajàn mə bɔɔ bo bità bo bì ma tswe nì ntswe aà

¹ Bɔɔ, ka nyu'unə nì bîtaà buu bo bì bìmaà buu a mum Mmà'àmbi nlon mə à nî ànnù yîi mə a tsinə a nghirə aà.

² “Tigə mbo'otə nî taà ghò bo maà ghò.” A nî ndi'i yî ntsyàmbï yîi mə Nwî à kù'ùsə ñkà'a ghu aà.

³ “Mə mbə ìnnù i kâ ñghɛɛ a mbo wo sigìnə, mîtugə mi njwî mo mi kî ñgha'atə fàa atu nsyê.”

⁴ Bù bîtà, nì tsuu bɔɔ buu ki swugitè tâ mîntòñê myaa ka nłwi, nì banɲə ñka ñko'o waa mmirisə nî waa ñkii ndi'i nî ìnnù Mmà'àmbi a mbo bo.

Ìbù'ù bo bì bità bi ìbù'ù

⁵ Ìbù'ù nì ka nyu'unə bità bi afà'á buu bii bi tswe fàa atu nsyɛ aa, nî ntiì yi mɔ'ɔ, ñka mbo'ɔ waa, ntsiginə nì a nsi bo, tsi'ï tsǒ nì fà'á aa a mbo Kristo.

⁶ Nì tsuu ki fà'á bə mə bì yə ghuu bə, tsǒ bə mə nì lòɔ aà ñghirə mə bə aa mbeentə ghuu. Nì banɲə ñka mfa'a tsi'ï tsǒ ñgǎñafà'a Kristo, ñghirə nî ànnù yîi Nwïngòñ a lòɔ aa nî ntiì ghuu tsimè.

⁷ Ñka mfa'a ni a mbo bə nî àbòñəntiì yuu, tsǒ nì fà'á aa a mbo Mmà'àmbi kaa ñki'i aa a mbo bə fà'á.

⁸ Nì zi tâ à laa mə annù yî sigìnə tsim yîi mə ñú a ghìrə aa, kè ñù wa a bə àbù'ù kè ñù yîi à si abù'ù bə, bon àa bǔ kwɛrə fu a mbô Mmà'àmbi.

⁹ Bù bîtà bi ìbù'ù tâ nì kii ñghirə maa ajàñ a nù ìbù'ù juu, ntsuu waa ki bosə nî bèsə. A bon

mə tâ nì zi mə bubo tsswe aa nì tâfà'à yî m̀fùurè yîi à tswe a aburə aà; ñwa'atə nì mə a mbo yu ma wa, ànnũ nte'ε adìnə á s̀ì ghu tswé.

Njoo ntsò Nwí tsimè

¹⁰ A nlwĩ'ĩsə, tâ nì təə ntii a mum Mmà'àmbi bo bì a mum mitii mi m̀ida'á mi.

¹¹ Tâ nì wε'ε njoo ntsò Nwí jya tsi'ĩ tsimè tă zi ajànə mə mbə nì ká ñto nî minàñ Devil ghu.

¹² Nlon mə kaa nì si too aa bu bì ñjyǎnu bo bì àlèə. Nì to aa bu bì bìsa'a bi ala'a, nì ñgàñada'a, bo bì m̀idà'à mi izwĩ j̄i bi j̄ii i sa'a mbí itugə yulà aa, bo m̀idà'à mi izwĩ j̄i bi j̄ii mə i tswe a aburə aà.

¹³ A ku'unə mə tâ nì wε'ε njoo ntsò Nwí tsimè mə mbə nì təə nto itugə mbi ȳi bi wa. Belə mə nì ghìrè mə innù tsim, nì tigè ñnanşə ntəə.

¹⁴ Nì tigə ntantə la ntəə ñwε'ε annù ññkon tsǒ ikò a atii bù, ñwε'ε innù j̄i tsinè tsi'ĩ tsǒ ñgùù ñstsò a nigǒ bù,

¹⁵ ñwε'ε annũ ñkhətə ñghèε nswon ntoo ȳi ñsigìnə m̀bɔɔnə ya tsi'ĩ tsǒ ntâm juu.

¹⁶ A nì ñgòñ binnòò bitsim tâ nì ka logə nî àb̄iintii tsi'ĩ tsǒ abà'à mikòñ mi ñkerə mi ñgàñmbu'ù innù j̄i bi wa mə mi khi aà.

¹⁷ Nì tigə nlogə annũ ajàn mə Nwí à ywèensə ghuu aa tsǒ àtsə'ətú yuu, ñlogə ñighàà nì Nwí tsi'ĩ tsǒ munwí ñtsò Azwĩ Nwí.

¹⁸ Nì ka ntsa'atə Nwí a ñgòñ binnòò bitsim a m̀m Azwĩ, ñtsa'atə nloc nî innù tsim a mbo Nwĩñòñ, m̀betə nì mə tâ à kwetə ghuu nî ñgòñ innù tsim j̄ii i tsi'i ghuu aà. Tsǒ mə a bə laà aa, nì

ka ntswe nikèrè òtsuu ki kaa, òka ntsa'atə Nwí òwa'atə nî bə bi Nwí bitsimè.

¹⁹ Nî ki òka ntsa'atə Nwí òwa'atə nî gha ghu mə tá Nwĩngòŋ à ka mfa ntoò yĩ ya a mbo mè a noò yĩ mè tswe nî òghàà aa tá tá mè ka òghaa nî àtànəntii, ntò'otə nî ònnũ ntoo yĩ òsigìnə ya mə ì tswe a aləntə aà.

²⁰ Mè laa mbə tsúsətú òtoo yĩ òsigìnə ma yú, bi koò gha nî àtsəŋə. Tá nî ka ntsa'atə Nwí tá mè zi ajàn mə mbə mè ká òghaa nî àtànəntii a ajàn yĩ mè tswe nî òghàà aà.

Paul a tìgè òtsa'atə òghòtə nlwì'isə

²¹ Mè mòòntə mə nî lòo a nzì àjàŋə mə ntswé yà bo bì ànnù yĩ mə mə fà'à tsìtsòŋə aa, Tychicus, mumaà yĩ mè kòŋə yi, mə à ki mbə òú àkòrə ghà yì ànnù nĩŋkoŋ a múm àfà'à Mmà'àmbi aa, à ka swoŋ ònnù tsim a mbo bù.

²² A nî òjì'ì ànnù yĩ mè tòo yi a mbo bù aa mə, tá nî zi ajànə mə bí'ì tswe aà, tá à ki nzi ndìntə mĩntii muu.

²³ Tá mbəonə Nwĩngòŋ Tà nî Nğəŋmà'à yì'inə Yesu Kristo, nî àkòŋnə, nî àbiiintii, tá ì tswe a mbo bìlĩm bí'inə byá.

²⁴ Tá ìbòŋ ì tswe a mbo òú òtsim yĩ mə à kòŋə Mmà'àmbi yì'inə Yesu Kristo nî àkòŋnə ti mè aà.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271